

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• Проблеми које овај закон треба да реши, односно циљеви који се овим законом постижу

Основни разлог за доношење овог закона, односно циљ који се овим законом постиже, садржан је у подстицању уноса права интелектуалне својине (ауторско право, право сродно ауторском, као и право у вези са проналаском) као неновчаног улога у капитал резидентног правног лица, независно од тога да ли се ради о оснивању новог, или повећању основног капитала већ постојећег правног лица. С тим у вези, овим законом се предлаже допуна члана 30. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14-др. Закон, 142/14, 91/15-аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20 - у даљем тексту: Закон) у том смислу што би обвезник који уноси наведена права у капитал правног лица (у даљем тексту: обвезник) имао могућност да се определи да капитални добитак, који се утврђује по наведеном основу, не укључи у основицу пореза на добит правних лица, при чему се предлаже и прописивање услова које је правно лице које стиче права интелектуалне својине на описани начин, дужно да испуни како обвезник не би изгубио право на ову пореску погодност. Наиме, резидентно правно лице тако стечена права не сме да отуђи у периоду од две године од дана стицања, као и да их, у истом периоду, уступа на коришћење у целини или делимично по цени која је нижа од цене утврђене у складу са принципом „ван дохвата руке” уколико је уступање извршио повезаном лицу из члана 59. овог закона, или лицу чији је власник његово повезано лице из члана 59. овог закона. У случају да правно лице које је стекло предметна права не испуни прописане услове, обвезник губи право на ову пореску погодност и дужан је да обрачуна и плати порез на начин предложен допуном члана 30. Закона.

• Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења овог закона

Нису разматране могућности да се циљеви које овај закон треба да постигне остваре без његовог доношења, имајући у виду да је реч о елементима система опорезивања који се, сагласно одредби члана 15. ст. 2. и 3. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19 и 149/20) уређују пореским законом. Стога се измене и допуне тих елемената не могу решити доношењем подзаконских аката, односно предузимањем других мера у оквиру послова државне управе.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Предложеним решењем обвезнику се пружа могућност да под одређеним условима капитални добитак остварен преносом права интелектуалне својине (ауторско право, право сродно ауторском, као и право у вези са проналаском) у капитал резидентног правног лица, не укључи у основицу пореза на добит правних лица.

Уз члан 2.

Предлаже се да се одредбе овог закона примењују на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев за 2022. годину, односно за порески период који почиње у 2022. години.

Уз члан 3.

Предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

У смислу закона којим је уређен плански систем Републике Србије, на органе државне управе примењују се одредбе тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Имајући у виду да се предложеним изменама Закона битно не мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица, анализа ефеката овог закона није спроведена.

Наиме, Законом је већ прописано да се капитални добитак одређен у случају преноса у целини права интелектуалне својине (ауторско право, право сродно ауторском, као и право у вези са проналаском) укључује у пореску основицу у износу од 20%. Предложеном допуном члана 30. Закона обвезнику се даје могућност да под одређеним условима капитални добитак остварен у случају преноса права интелектуалне својине у целини у капитал резидентног правног лица не укључи у пореску основицу. С тим у вези, процењује се да решења предложена овим законом неће имати значајнијег утицаја на смањење буџетских прихода од овог пореског облика.

1. Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности? Да ли се у предметној области спроводи

или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Законом којим се уређује опорезивање добити правних лица прописан је и начин опорезивања капиталних добитака који, између осталог, настају и у случају уноса одређене имовине као неновчаног улога у капитал привредног друштва – резидента Републике Србије. У циљу стимулисања обвезника да улажу имовину, конкретно права интелектуалне својине, у капитал резидентног привредног друштва, овим законом се предлаже изузимање капиталног добитка оствареног у том случају из пореске основице.

2) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену која се предлаже од значаја је Закон о порезу на добит правних лица, имајући у виду да је тим законом, између осталог уређен начин одређивања капиталног добитка, као и његово укључивање у пореску основицу.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У области опорезивања добити правних лица нису уочени проблеми, али се сматра целисходним стимулисања обвезника да улажу права интелектуалне својине у капитал резидентног привредног друштва.

4) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлаже се да се под одређеним условима капитални добитак који обвезник оствари у случају преноса права интелектуалне својине у капитал резидентног правног лица не укључи у пореску основицу.

5) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена ће утицати на правна лица – обвезнике пореза на добит правних лица који изврше улагање права интелектуалне својине у капитал резидентног правног лица. Такође, предложена измена ће посредно утицати и на правна лица која на наведени начин постају власници предметних права, у смислу остваривања прихода по основу коришћења тих права у оквиру обављања делатности, односно по основу њиховог уступања на коришћење другим лицима.

6) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи јавних политика којим би се могла остварити предложена промена.

7) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Предложену промену није могуће остварити применом важећих прописа, већ искључиво овим законом.

8) *Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).*

Уколико се одустане од доношења овог закона обвезници пореза на добит правних лица не би имали могућност да из пореске основице изузму капитални добитак остварен уносом права интелектуалне својине као неновчаног улога у капитал резидентног правног лица.

9) *Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?*

У остваривању оваквих промена није нам познато искуство других држава.

2. Кључна питања за утврђивање циљева

1) *Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).*

Промену није неопходно извршити, али се сматра целисходним подстицање да се права интелектуалне својине уносе као неновчани улог приликом оснивања привредног друштва, односно приликом повећања основног капитала већ постојећег друштва.

2) *Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).*

Предложеном променом стимулишу се обвезници пореза на добит правних лица за улагање права интелектуалне својине (ауторско право, право сродно ауторском, као и право у вези са проналаском) у капитал резидентног привредног друштва, независно од тога да ли се ради о оснивању новог, или повећању основног капитала већ постојећег друштва.

3) *Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?*

Промена предложена овим законом усклађена је са постојећим правним оквиром.

4) *На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?*

На основу броја новооснованих резидентних привредних друштава, односно на основу повећања основног капитала већ постојећих, кроз унос неновчаног улога израженог у правима интелектуалне својине.

3. Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) *Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?*

За остварење циља не постоје алтернативне мере, с обзиром да су предложена решења законска материја, тако да нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

2) *Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?*

Основни услов који је потребно да буде испуњен како би се омогућило стварање адекватне подршке за постизање жељених циљева је измена регулаторног оквира.

Не постоје друге опције за постизање жељене промене, имајући у виду да је неопходна измена регулаторног оквира с обзиром да су предложена решења законска материја.

3) *Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?*

Предложена решења не садрже рестриктивне мере.

4) *Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?*

Предложеним законским решењима нису идентификоване управљачко организационе мере које је неопходно спровести.

5) *Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?*

Информисање пореских обвезника представља важну меру коју је потребно предузети ради остваривања предложеног циља.

6) *Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?*

Заинтересоване стране су могле бити укључене у процес доношења прописа, али се предложено решење не може постићи без измене закона, имајући у виду да се ради о законској материји.

7) *Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?*

За спровођење предложених законских решења постоје расположиви ресурси.

8) *Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?*

Предложеним решењем, које омогућава да се путем уноса права интелектуалне својине (као неновчаног улога) у капитал привредног друштва оснивају нова, односно повећава капитал већ постојећих привредних друштава, постиже се жељена промена и остварење циља.

4. Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?*

Решење предложено овим законом може имати негативне ефекте на јавне приходе, али имајући у виду већ постојећу законску могућност да се у пореску основицу укључи само 20% капиталног добитка оствареног по основу отуђења права интелектуалне својине, укључујући и њено улагање у капитал привредног друштва, при чему обвезник искључиво у случају улагања ове имовине у капитал привредног друштва може да се определи за постојеће или предложено решење, не би требало да има значајнијег утицаја на смањење јавних прихода.

2) *Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?*

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства.

3) *Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?*

Спровођење овог закона неће имати утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) *Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?*

/

5) *Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?*

/

6) *Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?*

/

5. Кључна питања за анализу економских ефеката

1) *Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?*

Изабрана опција не би требало да створи трошкове привредним субјектима.

2) *Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?*

Изабрана опција не би требало да утиче на конкурентност привредних субјеката.

3) *Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на услове конкуренције.

4) *Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) *Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на друштвено богатство и његову расподелу.

6) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?*

Изабрана опција нема утицаја на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

6. Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) *Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?*

Као што је већ поменуто, предложеним решењема не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

2) *Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?*

Јавна управа има капацитета за спровођење изабране опције.

3) *Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?*

За реализацију предложене мере није потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа нити било ког другог субјекта јавног сектора.

4) *Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?*

Изабрана опција у сагласности са важећим прописима.

5) *Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?*

Изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност, нити на одговорност и транспарентност рада јавне управе.

6) *Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?*

Изабрана опција ће се спровести у законом предложеним роковима.

7. Кључна питања за анализу ризика

1) *Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?*

Спровођење изабране опције представља приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду.

2) *Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?*

/

3) *Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?*

/

Информације о спроведеним консултацијама у току израде Нацрта закона:

Нацрт закона достављен је на мишљење: Републичком секретаријату за законодавство, Министарству за Европске интеграције, Министарству привреде, Пореској управи.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА КОЈЕ СЕ ДОПУЊУЈУ

Члан 30.

Капитални добитак укључује се у опорезиву добит у износу одређеном на начин из чл. 27.-29. овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, у опорезиву добит се укључује 20% капиталног добитка оствареног преносом имовинских права у целини по основу:

1) ауторског или сродног права на депонованом ауторском делу, односно предмету сродног права,

2) права у вези са проналаском, на основу закона којим се уређују патенти.

Капитални губитак остварен при продаји једног права из имовине може се пребити са опорезивим износом капиталног добитка оствареног при продаји другог права из имовине у истој години, с тим да се највише 20% капиталног губитка оствареног преносом из става 2. овог члана може пребити са опорезивим износом капиталног добитка оствареног при продаји другог права из имовине у истој години.

Ако се и после пребијања из става 3. овог члана искаже капитални губитак, допуштено је његово пребијање на рачун будућих капиталних добитака у наредних пет година.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ОБВЕЗНИК МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ДА КАПИТАЛНЕ ДОБИТКЕ ОСТВАРЕНЕ УНОСОМ ИМОВИНСКИХ ПРАВА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА У КАПИТАЛ РЕЗИДЕНТНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА НЕ УКЉУЧИ У ПОРЕСКУ ОСНОВИЦУ, ПОД УСЛОВОМ ДА РЕЗИДЕНТНО ПРАВНО ЛИЦЕ ТАКО СТЕЧЕНА ПРАВА НЕ ОТУЂИ У ПЕРИОДУ ОД ДВЕ ГОДИНЕ ОД ДАНА СТИЦАЊА, КАО И ДА У ИСТОМ ПЕРИОДУ ТО ПРАВО НЕ УСТУПИ НА КОРИШЋЕЊЕ У ЦЕЛИНИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО ПО ЦЕНИ КОЈА ЈЕ НИЖА ОД ЦЕНЕ УТВРЂЕНЕ У СКЛАДУ СА ПРИНЦИПОМ „ВАН ДОХВАТА РУКЕ” УКОЛИКО ЈЕ УСТУПАЊЕ ИЗВРШИО ПОВЕЗАНОМ ЛИЦУ ИЗ ЧЛАНА 59. ОВОГ ЗАКОНА, ИЛИ ЛИЦУ ЧИЈИ ЈЕ ВЛАСНИК ЊЕГОВО ПОВЕЗАНО ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 59. ОВОГ ЗАКОНА.

ТРЖИШНА ВРЕДНОСТ ИМОВИНСКИХ ПРАВА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ПРИЛИКОМ УНОСА У КАПИТАЛ РЕЗИДЕНТНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА УТВРЂУЈЕ СЕ ПРОЦЕНОМ ИЗВРШЕНОМ ОД СТРАНЕ ОВЛАШЋЕНОГ ПРОЦЕНИТЕЉА.

У СЛУЧАЈУ ДА РЕЗИДЕНТНО ПРАВНО ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА У ПЕРИОДУ ОД ДВЕ ГОДИНЕ ОД ДАНА СТИЦАЊА СТЕЧЕНА ПРАВА ОТУЂИ ИЛИ ТА ПРАВА УСТУПИ НА КОРИШЋЕЊЕ У ЦЕЛИНИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО НА НАЧИН ПРОПИСАН СТАВОМ 5. ОВОГ ЧЛАНА, ОБВЕЗНИК ГУБИ ПРАВО НА ИЗУЗИМАЊЕ КАПИТАЛНОГ ДОБИТКА ИЗ ПОРЕСКЕ ОСНОВИЦЕ, И ДУЖАН ЈЕ ДА У ПОРЕСКОЈ ПРИЈАВИ ЗА ПОРЕСКИ ПЕРИОД У КОМ СУ СТЕЧЕНА ПРАВА ОТУЂЕНА ИЛИ УСТУПЉЕНА, ОБРАЧУНА И ПЛАТИ ПОРЕЗ КОЈИ БИ ПЛАТИО НА НАЧИН ОДРЕЂЕН СТАВОМ 2. ОВОГ ЧЛАНА, ВАЛОРИЗОВАН ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ПОРЕСКИ ПЕРИОД У КОМ ЈЕ ОСТВАРИО ПРАВО НА ПОГОДНОСТ ИЗ СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА, ДО ДАНА ПОДНОШЕЊА ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ПОРЕСКИ ПЕРИОД У КОМ ЈЕ ИЗГУБИО ПРАВО НА ОВУ ПОГОДНОСТ, ИНДЕКСОМ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПРЕМА ПОДАЦИМА РЕПУБЛИЧКОГ ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ СТАТИСТИКЕ.

КАПИТАЛНИ ГУБИЦИ НАСТАЛИ ПО ОСНОВУ УНОСА ИМОВИНСКИХ ПРАВА У СКЛАДУ СА СТАВОМ 5. ОВОГ ЧЛАНА, НЕ МОГУ СЕ ПРЕБИЈАТИ СА КАПИТАЛНИМ ДОБИЦИМА.

САМОСТАЛНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

ЧЛАН 2.

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА УТВРЂИВАЊЕ, ОБРАЧУНАВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ ПОЧЕВ ЗА 2022. ГОДИНУ, ОДНОСНО ЗА ПОРЕСКИ ПЕРИОД КОЈИ ПОЧИЊЕ У 2022. ГОДИНИ.

ЧЛАН 3.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА
У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.